

Komisja Rozwoju

2015/2112(INI)

10.9.2015

OPINIA

Komisji Rozwoju

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie nowego międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu, które
ma zostać zawarte w Paryżu
(2015/2112(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Anna Záborská

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że z najnowszego, 5. sprawozdania oceniającego Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) jednoznacznie wynika, że ocieplenie klimatu jest faktem, a działalność człowieka jest głównym powodem zmian klimatu obserwowanych od połowy XX w.; podkreśla, że zmiana klimatu stanowi poważne zagrożenie dla krajów rozwijających się, a zwłaszcza dla krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich; zwraca uwagę, że emisje gazów cieplarnianych w państwach najbardziej podatnych na zagrożenia są nieznaczne, wobec czego kraje te nie odpowiadają za sytuację, której muszą stawić czoła; apeluje o skoncentrowanie się w ramach porozumienia paryskiego na wspieraniu środków dostosowania się do zmian klimatu i ich łagodzenia dla krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich dzięki transferowi technologii i finansowaniu przy jednoczesnym skupieniu się na kwestii eliminacji ubóstwa, ograniczenia nierówności i zrównoważoności;
2. podkreśla, że zmiana klimatu będzie utrudniać realizację celów zrównoważonego rozwoju oraz że w przypadku niemożności ograniczenia globalnego ocieplenia do poziomu poniżej 2°C, uzgodnionego na konferencji kopenhaskiej w sprawie zmiany klimatu, utracone zostaną dotychczasowe osiągnięcia rozwojowe, zwłaszcza że wzrost temperatury o 2°C również oznaczałoby poważne straty oraz szkody środowiskowe i społeczne, a także groźbę pogorszenia obecnej sytuacji krajów najsłabszych i pogłębienia kryzysów humanitarnych;
3. zwraca uwagę na ostatnie sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) w sprawie luki adaptacyjnej, w którym oszacowano, że koszt dostosowania do zmiany klimatu w samej Afryce zwiększy się do 2050 r. do 50 mld USD rocznie nawet przy założeniu, że dzięki międzynarodowym wysiłkom uda się ograniczyć globalne ocieplenie do mniej niż 2°C w tym wieku; uważa, że nawet jeśli wszystkie racjonalne pod względem kosztów środki dostosowania do zmiany klimatu zostaną wdrożone, wciąż pozostaną szkody, w przypadku których dostosowanie nie będzie już możliwe; uznaje, że te pozostałe szkody podwoją koszty dostosowania w okresie 2030–2050;
4. zwraca uwagę na związek między emisją gazów cieplarnianych, zmianą klimatu, anomaliami pogodowymi, występowaniem klęsk żywiołowych i ich rozmiarami, degradacją gleby, kryzysami żywnościowymi, coraz trudniejszym dostępem do wody pitnej, znacznymi przepływami migracyjnymi i konfliktami; zauważa, że zjawiska te mają negatywny wpływ na podejmowane na szczeblu globalnym wysiłki z myślą o realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz mają dramatyczniejsze skutki dla uboższych grup i grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;
5. podkreśla konieczność utworzenia podczas konferencji COP 21 w Paryżu wspólnego systemu obliczania emisji gazów cieplarnianych, tak aby wdrażanie wkładów krajowych było przejrzyste i dawało się zmierzyć;

6. podkreśla, że aby ograniczyć emisję gazów cieplarnianych w krajach rozwijających się, konieczne jest wprowadzenie mechanizmów, które doprowadziłyby do intensywniejszego korzystania z odnawialnych źródeł energii i poprawiły efektywność energetyczną oraz wykorzystanie zasobów przemysłowych charakteryzujących się zerowym lub niewielkim śladem węglowym;
7. podkreśla ostateczną konieczność wzmocnienia zdolności zapobiegania klęskom żywiołowym, odporności na nie oraz zdolności ograniczania ich skutków, a także zdolności przystosowywania się w krajach rozwijających się; domaga się, by te wyzwania znalazły się w centrum priorytetów w ramach strategii infrastrukturalnych, urbanistycznych, rolniczych i inwestycyjnych oraz by rozwijano technologie konieczne do przeciwdziałania zmianie klimatu;
8. z niepokojem zauważa, że w latach 2008–2013 166 mln osób musiało opuścić swoje domy z powodu powodzi, huraganów, trzęsień ziemi i innych klęsk żywiołowych; zwraca szczególną uwagę na fakt, że zmiany zachodzące w niektórych regionach Afryki, a wynikające z warunków klimatycznych, mogą doprowadzić do nasilenia się problemu z uchodźcami na Morzu Śródziemnym; ubolewa, że status uchodźcy klimatycznego nie jest jeszcze uznawany i pozostawia lukę prawną, co ma konsekwencje dla ofiar, które nie mogą korzystać ze statusu uchodźcy;
9. podkreśla, jak ważne jest intensywniejsze wspieranie działań w zakresie odbudowy po klęskach żywiołowych, oraz przypomina o konieczności ustanowienia mechanizmów współmiernych do strat i szkód spowodowanych przez zmianę klimatu i klęski żywiołowe w krajach rozwijających się;
10. domaga się wspólnego podejmowania wysiłków przez kraje rozwinięte i rozwijające się w celu rozwiązania problemu globalnej zmiany klimatu przy uwzględnieniu zasady wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności; podkreśla, że UE musi podejmować większe starania na rzecz prawnie wiążącego międzynarodowego porozumienia, obejmującego jak najwięcej krajów, w tym największych emitentów, gwarantującego intensywniejsze działania w dziedzinie łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do tej zmiany; uważa, że innowacyjne źródła, takie jak opłaty za emisję dwutlenku węgla przez transport międzynarodowy oraz przeznaczenie dochodów z podatku od transakcji finansowych pomogłyby zaspokoić rosnące potrzeby finansowe w związku z globalnymi działaniami w dziedzinie klimatu;
11. wzywa do skoncentrowanych wysiłków przeciwko masowemu wykupowi gruntów rolnych poprzez promowanie odpowiednich zabezpieczeń uniemożliwiających to zjawisko, zwłaszcza że sama zmiana użytkowania gruntów odpowiada za około 20% światowych emisji dwutlenku węgla rocznie i że nie zrównoważone praktyki rolnicze przyczyniają się do zmiany klimatu, zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu i zanieczyszczają środowisko;
12. domaga się wspólnego podejmowania większych wysiłków przez kraje rozwinięte i rozwijające się w celu rozwiązania problemu globalnej zmiany klimatu zgodnie z zasadą wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności; podkreśla, że w ramach tych wysiłków nie należy zapominać o fluorowanych gazach cieplarnianych, gdyż odgrywają one kluczową rolę w globalnej zmianie klimatu, oraz że na konferencji w Paryżu musi zostać osiągnięte prawnie wiążące porozumienie mające zastosowanie do wszystkich krajów;

podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiedniego, stabilnego i przewidywalnego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, a także właściwej równowagi między łagodzeniem skutków zmiany klimatu a dostosowywaniem się do tej zmiany;

13. podkreśla, że aby ograniczyć emisję gazów cieplarnianych w krajach rozwijających się, konieczne jest wprowadzenie mechanizmów zwiększających skalę wykorzystania alternatywnych i wydajnych źródeł energii; zachęca kraje rozwijające się do inwestowania w zdecentralizowaną produkcję na małą skalę dotyczącą dostarczania energii ze źródeł odnawialnych poza siecią zewnętrzną; apeluje do UE o większe wsparcie dla takiej produkcji i na rzecz efektywności energetycznej, a także z myślą o zrównoważonym rybołówstwie i rolnictwie koncentrującym się na drobnych producentach rolnych, dywersyfikacji upraw, agroleśnictwie i praktykach rolno-ekologicznych, w tym pomocy na rzecz szkoleń w społecznościach wiejskich; wyraża przekonanie, że działania we wszystkich tych obszarach mogą znacznie przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu i dostosowywania się do nich, jak i do zmniejszenia ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;
14. stwierdza, że skuteczne rozwiązanie problemu zmian klimatycznych musi być dla UE i innych podmiotów na arenie międzynarodowej priorytetem o znaczeniu strategicznym oraz że oznacza to konieczność uwzględniania działań klimatycznych we wszystkich odpowiednich obszarach polityki i zadbania o spójność polityki; uważa, że UE powinna promować niskoemisyjne modele rozwoju we wszystkich istotnych dziedzinach i sektorach oraz wzywa UE, by przedstawiła wzorce zrównoważonej produkcji i konsumpcji, w tym również wskazała, w jaki sposób zamierza ograniczyć konsumpcję i sprawić, aby działalność gospodarcza nie była równoznaczna z degradacją środowiska; wzywa UE do przejęcia inicjatywy na konferencji paryskiej i dążenia do podjęcia konkretnych kroków, aby zrealizować cel polegający na ograniczeniu globalnego ocieplenia do 2°C;
15. zwraca uwagę na decydujące znaczenie, jakie w kontekście porozumienia paryskiego ma zapewnienie finansowania działań związanych z klimatem; ponawia swój apel do UE i krajów rozwiniętych o wypełnienie zobowiązania do zapewnienia dodatkowych środków finansowych na potrzeby związane ze zmianą klimatu, zarówno ze źródeł publicznych, jak i prywatnych, dwu- oraz wielostronnych, w wysokości 100 mld USD rocznie do 2020 r.; zwraca uwagę, że aby spełnić wymóg dodatkowości, oficjalna pomoc rozwojowa musi wzrastać co najmniej w takim samym tempie jak środki na działania związane z klimatem; dostrzega rolę prywatnych środków finansowych na działania związane z klimatem, które jednak nie powinny zastępować środków publicznych, lecz je uzupełniać, a także zwraca uwagę na potrzebę przejrzystej sprawozdawczości i rozliczalności oraz na zabezpieczenia społeczne i środowiskowe;
16. popiera korzystanie z innowacyjnych źródeł finansowania działań klimatycznych i ustalenia dotyczące handlu uprawnieniami do emisji; wzywa do przedstawienia harmonogramu działań w związku z podjętym w porozumieniu paryskim zbiorowym zobowiązaniem do stopniowego wycofania dopłat do paliw kopalnych;
17. wzywa UE i kraje rozwinięte do zwiększenia nakładów na łagodzenie skutków zmiany klimatu i dostosowywanie się do tej zmiany, rozwój i transfer technologii, a także na budowanie zdolności w krajach rozwijających się; ponawia swój apel do UE i krajów

rozwinętych o wypełnienie zbiorowego zobowiązania do zapewnienia nowych i dodatkowych środków finansowych na potrzeby związane ze zmianą klimatu, zarówno ze źródeł publicznych, jak i prywatnych, dwu- oraz wielostronnych, w wysokości 100 mld USD do 2020 r.; w tym celu wzywa UE do zwiększenia wsparcia finansowego na rzecz działań w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się przy wykorzystaniu nowych źródeł finansowania, takich jak dochody z aukcji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji, podatek od transakcji finansowych oraz opłaty za emisje z paliw kopalnych pochodzące z międzynarodowego lotnictwa i transportu morskiego; podkreśla, że potrzebne jest odrębne księgowanie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w celu wykazania dodatkowości zobowiązań finansowych; podkreśla także, że odpowiedzialność na szczeblu krajowym oraz włączenie celów klimatycznych do krajowych strategii rozwoju ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia skutecznego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na działania klimatyczne, które są powiązane z efektywnością energetyczną i korzystaniem z energii ze źródeł odnawialnych; apeluje do UE o zadbanie o niezbędne środki, aby w tej kwestii odgrywać rolę przewodnią;

18. popiera globalny cel finansowania działań na rzecz łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do tej zmiany, oparty na krajowych planach regionalnego dostosowania, aby umożliwić zlikwidowanie deficytu efektywności, a także wprowadzić strategię zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi zgodnie z ustaleniami w ramach z Sendai dotyczącymi ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych;
19. podkreśla, że zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju należy zlikwidować publiczne środki zachęty do produkcji biopaliw z roślin uprawnych (takie jak wiążący unijny cel 10% w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii w transporcie lub subsydia), gdyż środki te mogą działać jako zachęta do wylesiania, które już odpowiada za 20% emisji gazów cieplarnianych, innych sposobów użytkowania gruntów i masowego wykupu gruntów rolnych, co narusza prawo do pożywienia w krajach trzecich;
20. uważa, że ekofundusz klimatyczny powinien działać jak instytucja, która ustala priorytety dotyczące potrzeb osób dotkniętych zmianami klimatu w krajach rozwijających się, działać wyłącznie w interesie publicznym oraz współpracować z prywatnymi przedsiębiorstwami i podmiotami finansującymi jedynie w stopniu gwarantującym przestrzeganie wysokich norm środowiskowych i społecznych oraz standardów praw człowieka, wprowadzać solidne i przejrzyste procedury, a także zakazać współpracy z podmiotami sektora prywatnego zamieszkanymi w pranie pieniędzy, uchylanie się od opodatkowania i unikanie opodatkowania oraz oszustwa i korupcję;
21. apeluje do największych krajów rozwiniętych, by wykorzystywały swoją zaawansowaną infrastrukturę do wspierania, umacniania i stymulowania zrównoważonego wzrostu oraz by zobowiązały się wspierać kraje rozwijające się w tworzeniu ich potencjału, co pozwoli osiągnąć w przyszłości wzrost gospodarczy we wszystkich regionach świata bez dalszych szkód dla środowiska;
22. podkreśla znaczenie roli, jaką powinny pełnić społeczność krajów rozwiniętych, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz działający przy OECD Komitet Pomocy Rozwojowej (DAC), ściśle współpracując z zainteresowanymi stronami i właściwymi organizacjami w celu oceny i łagodzenia najgorszych skutków zmiany

klimatu dla ludzi, które prawdopodobnie będą złożone nawet przy ociepleniu na poziomie poniżej 2°C;

23. dostrzega potrzebę podjęcia działań i proponuje działania w związku ze skutkami wysokoemisyjnych źródeł pożywienia i emisji pochodzących z rolnictwa, takich jak metan i podtlenek azotu; ponadto domaga się działań w związku z wylesianiem wskutek zmiany użytkowania gruntów na pasze i pastwiska w celu uniknięcia emisji związanych z rynkami źródeł żywności; wzywa do podjęcia działań w celu zwiększenia świadomości na temat skutków klimatycznych metod produkcji żywności mających poważne skutki oraz w celu ułatwienia przedsiębiorstwom i ludziom zmiany zachowania; domaga się, aby środki odnoszące się do podaży i popytu, w tym działania mające na celu ograniczenie marnowania żywności, stanowiły element krajowych planów łagodzenia skutków zmiany klimatu, zwłaszcza w krajach o podwyższonym poziomie konsumpcji.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	3.9.2015
Wynik głosowania końcowego	+: 19 -: 0 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuliță, Charles Goerens, Maria Heubuch, Stelios Kouloglou, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Rainer Wieland, Anna Záborská
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Seb Dance, Brian Hayes
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Soledad Cabezón Ruiz, Constance Le Grip, Ivana Maletić, Jutta Steinruck, Axel Voss